

SPIUG

Janusz Starościk

PREZES ZARZĄDU SPIUG
CZŁONEK POOL OF EXPERTS
SWITZERLAND GLOBAL ENTERPRISE**Czy rok 2025 był rokiem „przetrwania” czy rozwoju?**

W dużym uproszczeniu – był to kolejny rok przetrwania dla branży po wywołanym w 2022 roku na rynku bałaganie. Nastąpiło pewne ustabilizowanie rynku, przy równoczesnym spadku jego ogólnego potencjału. Dla niektórych firm – szczególnie handlowych, był to kolejny rok czyszczenia magazynów z zalegających od 3 lat towarów, dla producentów – kolejny trudny rok spowodowany koniecznością reagowania na różne pomysły decydentów dotyczące nowych regulacji. Nie zabrakło niestety medialnych ataków na inne „konkurencyjne” technologie, co jest działaniem bez sensu i jednym z powodów utrzymywania się bałaganu na rynku. Niestety autorzy takich kampanii rzadko mają refleksję, że obraca się to przeciwko nim.

Globalizacja – zagrożenie czy szansa?

Globalizacja jest faktem i trudno, mając określone możliwości dostępu do surowców, technologii i zasobów finansowych, szukać jakiejś realnej alternatywy. Zdrowy rozsadek podpowiada, żeby iść w kierunku wykorzystania dostępnych lokalnie zasobów. Import powinien być uzupełnieniem, a nie podstawą zaopatrzenia rynku. Stąd powstałe w 2025 roku pomysły wymogów udziału lokalnego przemysłu

w realizacji celów transformacyjnych w Polsce, ale równocześnie w UE przygotowywane są zasady wsparcia Made in Europe. Można powiedzieć, że lepiej późno niż wcale. Przez ostatnie przynajmniej 7 lat w firmach i gremiach decydenckich głos decydujący mają księgowi, którzy dla kilku promili wyższego zysku byli gotowi wyprowadzać produkcję np. do Azji, a aktywiści „dbali”, żeby wprowadzać nierealne do spełnienia przez europejski przemysł mapy drogowe, oferując firmom europejskim w zamian wyśrubowane wymagania klimatyczne czy społeczne. Spowodowało to szeroki napływ do UE towaru z krajów, gdzie jest tańsza energia i nie trzeba spełniać tych wszystkich wymagań, przez co importowane produkty są bardziej konkurencyjne. Produkcja szeregu komponentów urządzeń grzewczych ze względów ekonomicznych jest rozrzucona praktycznie po całym świecie i trudno od tego odejść, widać jednak tendencje do rozwijania produkcji na miejscu. Obecnie w UE widać dążenie do rozdrobnienia dzielnicowego. Zwolennicy dezintegracji UE albo nie zdają sobie sprawy, że każde z państw UE z osobna nie znaczy nic wobec potęgi gospodarczej i militarnej USA, Chin czy Rosji, albo świadomie są agentami wpływu mocarstw, dla których silna UE jest konkurentem. Konieczna jest w UE

zmiana pod hasłem MEGA (Make Europe Great Again), niestety brakuje polityków, którzy podjęli by się takiego wyzwania, a przy obecnym potencjale gospodarczym firm europejskich byłaby duża szansa na zmiany, które byłyby korzystne zarówno dla przemysłu, jak i klientów.

Zmiany w dystrybucji i rola instalatora

Rośnie znaczenie sprzedaży on-line, jednak w przypadku zaawansowanych produktów, wymagających fachowej instalacji nie wydaje się możliwe zastąpienie tradycyjnych kanałów dystrybucji. Tymczasem ze względu na kurczenie się rynku, widać zamykanie oddziałów hurtowni instalacyjnych...

Technologie grzewcze – co się zmienia?

Osobiście nie widzę widocznego trendu co do technologii. Oczywiście jeżeli pominiemy różne kampanie i donosy medialne, których tytuły odbiegają od treści zawartej poniżej nich, ale obecnie rządzi klikckbajt, więc cóż? Od kilku lat trwa kampania obrzydzenia kotłów gazowych zarówno na poziomie medialnym, jak również politycznym w UE. Udało się zahamować tendencję spadkową dla pomp ciepła, nawet w kierunku wzrostów. Oby jednak, zamiast intensywnej promocji technologii i decyzji politycznych mających sztucznie ją wspierać, przyszła refleksja, że warto zainwestować w infrastrukturę i edukację, kiedy pompy ciepła instalować – wtedy technologia obroni się sama. Odbudował się rynek kotłów na paliwa stałe po zapaści w 2022, niestety w sporej części także dzięki kotłom, w których można spalać paliwa niededykowane, co widać po odczytach zanieczyszczenia powietrza i co jest argumentem dla przeciwników kotłów na biomasę. Nie ryzykowałbym stwierdzenia, że dywersyfikacja technologii to zamierzchłe hasło, nawet gdy szereg decydentów i aktywistów intensywnie pracuje, żeby tak było. Widać konsekwentne zainteresowanie instalacjami hybrydowymi, nawet gdy od połowy roku zostało wstrzymane w ramach CzP

dofinansowanie dla hybrydowych pomp ciepła, co jest oczywistym absurdem i zostało podyktowane względami pozamerytorycznymi.

Jak sztuczna inteligencja zmienia funkcjonowanie firmy?

Od AI nie uciekniemy w branży instalacyjno-grzewczej. Wykorzystanie AI w naszej branży ma dwa oblicza: jedno technologiczne, które może zoptymalizować pracę urządzeń i instalacji, aby optymalnie korzystać z zasobów podwyższając efektywność energetyczną i zmniejszając koszty. Drugim obliczem jest pozyskiwanie informacji i dobór urządzeń. Tutaj widzę spore niebezpieczeństwo jako aktywny użytkownik chata GPT. Czat GPT opiera się w swoich odpowiedziach na dostępnych zasobach internetu. Biorąc pod uwagę, że w sieci zaczynają dominować manipulacje informacjami czy wręcz dezinformacja, to korzystanie z tego źródła pozostawiłbym osobom, które dobrze znają temat i potrafią odróżnić rzeczową informację od ewentualnych bzdur serwowanych często w tzw. newsach i klikckbajtach.

Czego możemy oczekiwać w 2026 roku?

Trudno jednoznacznie odpowiedzieć. Sytuacja będzie zależała od różnych składowych, takich jak sytuacja geopolityczna i wynikające z tego ceny surowców, oczekiwanych w 2026 roku nowych regulacji unijnych i krajowych, potencjału ekonomicznego klientów czy sytuacji w budownictwie mieszkaniowym. Sytuacja w mieszkaniówce nie jest różowa. Rynek wymian będzie prawdopodobnie w dalszym ciągu ważnym segmentem sprzedaży dla urządzeń grzewczych. Turbulencje i spadek znaczenia PPCzP może wbrew pozorom pozytywnie wpłynąć na sytuację rynkową, ponieważ sprzedaż znormalnieje na tzw. daily business i będzie mniej zależna od tzw. dofinansowań. Trzeba się liczyć ze zmianami strukturalnymi w firmach handlowych i producenckich z powodu akwizycji i dopasowania struktur do aktualnego potencjału rynku.